Nederlandse organisaties steken veel EU-subsidies in buitenlandse natuur

Het Europese subsidiefonds LIFE Nature keerde in de periode 2021-2027 bijna 1,14 miljard euro uit. Het geld ging naar een kleine 600 projecten. Nederlandse organisaties sleepten bijna 30 miljoen euro binnen aan Europese natuursubsidies. Een aanzienlijk deel van dat geld wordt geïnvesteerd in het buitenland. Opvallend is dat er bij de gehonoreerde aanvragen geen enkel stikstofproject zit.

In Nederland staat één natuurprobleem met stip bovenaan: stikstof. Je zou dan ook verwachten dat met name Nederlandse organisaties veel Europese subsidie hebben aangevraagd voor het tackelen van dit probleem. Maar dat blijkt niet het geval. De omvangrijke lijst met bijna 600 projecten voor het verbeteren en herstellen van natuur, bevat geen enkel stikstofinitiatief. De Europese Commissie kijkt duidelijk anders naar natuurbehoud en -herstel dan Nederland.

VEEL GELD NAAR BUITENLAND

Voor de subsidieperiode 2021-2027 staan er 66 Nederlandse partijen op de subsidielijst van LIFE Nature. Sommige organisaties weten de Brusselse natuur-subsidiepot goed te vinden. De stichting The Vulture Conservation Foundation (vertaald: De Stichting voor de Bescherming van Gieren) staat met tien projecten in de EU-subsidiedatabase. De stichting is gevestigd op landgoed De Horte in Dalfsen, de thuisbasis van Landschap Overijssel. De organisatie haalt, samen met partners in andere lidstaten, in totaal bijna 38 miljoen euro aan Europese subsidie op. Ruim 5,5 miljoen euro gaat naar de stichting in Dalfsen. De gelden worden echter volledig besteed in het buitenland: aan het fokken, uitzetten en uitbreiden van verschillende bedreigde giersoorten in onder meer de Alpen, Pyreneeën, Kroatië, Bulgarije, Cyprus en Roemenië.

Ook de organisatie Eurosite The European Land Conservation Network, gevestigd in Tilburg (NBr), haalt samen met buitenlandse partners veel EU-subsidie op: bijna 40 miljoen euro. Daarvan gaat 600.000 euro naar Tilburg. Deze verkregen bedragen gaan naar natuurreservaten in het buitenland. Een voormalige voorzitter van het Brabants Landschap, wijlen Albert Klinkenburgh, was de eerste voorzitter van Eurosite.

Ook de Nederlandse stichting Blue Rivers, gevestigd in Amsterdam, dient de samen met buitenlandse partners projectvoorstellen in. De projecten voor herstel en behoud van rivier-habitats in Polen en Bulgarije werden door de EU gehonoreerd met in totaal 13 miljoen euro. Daarvan gaat 7 ton naar Amsterdam. Thomas van de Beek was tot voor kort de enige bestuurder van Blue Rivers. Van der Beek is beroepsoprichter van goede doelen-organisaties die draaien op subsidies.

De volgende onbekende organisatie is Stichting Wetlands International in Ede (Gld). Samen met enkele bevriende organisaties werd een EU-bijdrage van 7,5 miljoen euro verkregen voor herstel van het foerageergebied van de waterzanger (een vogelsoort) in Zuidwest-Europa. Ruim 9 ton ging naar Ede.

Ongeveer de helft van de natuur-

Prioriteit voor projecten met effectieve aanpak

LIFE Nature heeft als doel de natuur te beschermen en herstellen, en het biodiversiteitsverlies om te keren. Dit zijn de doelen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en biodiversiteitsstrategie. Projecten die hieraan bijdragen komen in aanmerking voor financiële ondersteuning.
Europa stelt een aantal voorwaarden aan die ondersteuning. Prioriteit hebben projecten die zich richten op specifieke zeldzame soorten en habitattypen in een slechte staat van instandhouding, in zowel de lidstaat als in Europa. Voor soorten die een dalende trend laten zien, kan extra geld worden verkregen. Europa wil daarnaast dat projecten zich focussen op de beste aanpak met de hoogste effectiviteit.

subsidies die Europa overmaakt naar Nederland, wordt besteed aan de biodiversiteitsprojecten in het buitenland.

AANVRAAG MINISTERIE LVVN

Het Nederlandse ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) staat voor een grote natuuropgave in eigen land. Dit maakt de subsidieaanvraag die LVVN deed, mede namens een aantal partners, extra opvallend. Dit ministerie is de hoofdaanvrager van een groot internationaal project voor het verminderen van de bijvangst van schildpadden en kraakbeenvissen in de Noord-Atlantische, Baltische en Middellandse zee. Dit project levert Nederlandse organisaties ruim 2 miljoen euro op. Voor het hele project legt de EU 8,3 miljoen euro op tafel.

NATUURGELD VOOR NEDERLAND

Waar Nederlandse organisaties veelvuldig investeren in de biodiversiteit en het natuurherstel in het buitenland, gebeurt het omgekeerde eigenlijk niet. Er zijn geen buitenlandse consortia die aan de slag gaan in de Nederlandse natuur. Er is enkel hier en daar sprake van een grensoverschrijdend project. Van de Europese natuurgelden die in Nederlandse natuur worden gestoken, gaat het grootste deel naar de restauratie van enkele veengebieden (10 miljoen euro). De helft van het geld gaat naar projecten die veengebieden moeten beschermen tegen invasieve waterdieren (rivierkreeft), de andere helft naar specifieke veengebieden (Aamsveen en Fochteloërveen). Er is verder een groot project (4,5 miljoen euro) voor het creëren van landschappen voor bestuivers. Dit geld is aangevraagd door enkele provincies, waterschappen en natuurorganisaties. Tot slot is er geld verkregen (750.000 euro) voor het beter beschermen van de hamster in Limburg.

Al met al worden er relatief weinig Europese natuurgelden in de Nederlandse natuur geïnvesteerd. Dat is verklaarbaar. Het Europese natuurbeleid richt zich in hoge mate op specifieke soorten en hun leefgebieden in bepaalde reservaten. Nederland richt zich daarentegen vooral op stikstof, losgekoppeld van specifieke soorten en regio's. De Nederlandse stikstofbenadering valt buiten de subsidievoorwaarden van LIFE Nature. ■

Het Nederlandse ministerie van LVVN heeft natuursubsidie aangevraagd bij de Europese Commissie voor bescherming van onder meer de zeeschildpad. Foto: Shutterstock